

Deo optimo max. uni & trino, Virgini Deiparæ, & sancto Lucae orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA.

Quodlibetariis disputationibus manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis 8. Februarii.

M. ALEXIO DE LITTRE, Doctore Medico, Præside.

An ab acido humore fit alimentorum dissolutio?

UT CORPUS nostrum perennem suæ substantiæ cum per manifestos tum per latentes meatus patitur sciretur; sic per assumpta alimenta ipsi nova perpetuo accedit substantia. In effluve locum, hæc si sufficiat uberior; non solum aliud corpus, sed & incrementum capit; aliqua minuitur ex parte si minor: si verò hujus jacturæ per omnino furit alimenti novi appositio, in hîdem prostris id perstat mole ac dimensione; imò sub consimili appareret forma, licet singulis forsân septenniis, è pristinis suis partibus etiâ durioribus nullam retineat, fluminis fere adinftar quâlibet continenter elabente. Per occultas vias intra diem è corpore plus effluit materiæ, quàm intra quindecim per hujus manifestò parentes. Ingesti cibi octava pars in corporis vix facit alimentum.

CUM absque prævi præparatione vix ulla sint ad nutriendum idonea alimenta; hæc idè sciant primùm incisores dentes, canini frangant ac retinent, & molunt utrunque maxillares. Salivâ, quæ ab innumeris glandulis cum in ore & in ejus vicinâ positâ oriunda, & musculorum finitimorum, inferiorisque maxillæ repetito motu, masticationis possibilibus tempore, expressa copiosè effunditur, molliuntur, liquefunt, ac diluuntur. Molares inter, iterum atque iterum pellens lingua cibos, horum tritu mirum in modum confert, malis utrinque ex adversâ parte, (sepertum nîlar) nè densum effugiant actionem, vehementer obstitentibus. Eodem mox in palatum, mox in dentes impingendo ipsa elidit atque comminuit. Sic tandem paratos cibos undiquè cogit lingua, in apice se fursum convolvens, & basi suâ deprimens epiglottidem, in explicatam horum pondere, ac vi impulsione, nec non dilatantium musculorum coarctatione pharyngem (quasi palâ) agit præcipites; Indè per œsophagum hujus carnis fibre se vicissim contrahentibus in ventriculo delapsuros.

AGLANDULIS pone nervæ ventriculi tunica uberior è congestis, in ejus capacitatem assidue fusus humor laxatam nunc cum dentibus, salivâ & lingrâ alimentorum compagem magis ac magis dissolvit, & eorum ulterius promovet concoctionem. Is autem & longè tenuior, & multo pluribus quàm saliva referens est spiritibus, ut hîdem faciunt multi & crassi (qui toti ventriculo disseminantur) nervorum funiculi, atque ex ductum hunc emittentium exilitate, colligere est. Tantùm tamque vitæ necessarium opus, non parùm juvat circumstantium viscerum (cui balnei Maris) mitis ac blandus calor; uti & ventriculi, diaphragmatis & abdominis musculi, qui repetitis suis citrà intermissionem ichibus ingestos cibos quatunt, miscent, subigunt, & digestivum succum, quem etiam ex hujus receptaculis uberius eliciunt, in eorum aliis obtrudunt meatus, in quibus liberam ipse non nanciscens viam, partium solvit nexus, easque vi ab invicem removens amillum motum restituit subtilioribus alimentorum partibus, quæ sui juris factæ unâ cum suis liberatoribus in omnes, quos offendunt obices, impetum faciunt; usquè dum, iis planè sublati, quidquid capit ventriculus, in minima fragmenta disceptum sit. Ut verò digestivi succi, ac alimentorum tenuiores partes, quæ præcipue sunt coctionis causæ, in pernecium motum semel actæ, per orificiorum ventriculi alterum non aufugiant, at in contentam materiam (perinde ac in fornace reverberi) ipsæ detorqueantur, utrumque ferè præsertim superius, mox coctionis tempore, oclusum est. Superius orificium proprio semper sphinctere binis fibrarum ventriculi obliquarum ordinibus constato, & diaphragmatis, (cum scilicet id se contrahit), inferiori musculi coarctatum modicis quidem ac naturalibus assumptorum per hanc viam egressum affectantium attenuè advenatur conatibus, eorum pondere (quo deorsum feruntur) ipsi in subsidium veniente; dum per pylorum, qui stomacho paulò inferior est, magis declivis, laxius contrictus, imò naturaliter partim hians, sibi facit iter Chymus in duodenum. Cum verò immodicè ac præter naturam convellitur ventriculus, præcipue circum inferioris orificii regionem, in hoc condusa materia tunc fursum rejicitur, ut potè quod multò crassioribus, quàm superius, carnis fibris circumseptum, ipso se se etiam longè valentius contrahat. Quod fân idè factum videtur, ut si quid corpori valde infensum, incautè fuerit assumptum, cum pylorum non valeat perire, per stomachum illud redeat necesse est. Ut noxiis rebus intercludere aditum natus pylorus, ac exitum salubritatis permittere; itâ stomachus admittendis duntaxat rebus, hîdem verò emittendis à natura minime constitutus est: idcirco a quacunque causâ procedat vomitus, is non naturalis semper reputandus.

MATERIA, quæ dum ventriculo condusa, crassa erat, coloris cinerei, & austerior aut acerbior præ se referebat sporem, ad intestina vix pervenit, cum attenuari, dulcescere, & albescere incipit, reliquo gracilius ductu sensim conficienda. Hanc diluunt, liquefaciunt pancreatis, intestinorum, ac hepatis proprii succi, & eorumden intestinorum, diaphragmatis ac abdominis musculi in minimas partes jugi suâ pulsatione fecant atque comminunt. Dulcedinem acceptam refert chylus salubis suis modicè evolutis, quæ tunc nervas lingue papillas jucundè ac leviter commovere quidem valent, asperè verò & molestè nequaquam. Chylo denique albedinem conciliant partium hujus tenuitas, connexio astricta, asperitas earum superficies. Quò in tenuiores corpus dividitur partes, eò ampliori donantur superficie, multoque copiosiores luminis radios reflectit; hinc longè magis evadunt alba vitrum, glacies & gypsum, quò minutius ipsa fecantur. Paucioribus ac minimis corpus peritum meatibus, cum vix aliquot in se retineat radios, multos abs se remittat necesse est; hæc sanè ratione inter ossa, dentes multo magis albescent, nec non quocunque alio longè magis ponderant alba corpora. Monticulis tandem, summisque scrobiculis plenum corpus multum luminis undiquè reflectit; quocunque in situ positum, id semper apparet sub albo colore, & à longè remotiori loco perspicitur; quodam lapide ab aurificibus levigatum argentum redditur fuscum, aquâ verò stygiâ scabrum factum, albescit; papyrus similiter, quæ antequàm à concinatoribus librariis malleo tudatur, est alba, post percussorem fusca evadit. Tantò demùm artificio à crassiorum nexibus expeditæ subtiliores chyli partes, albarum venarum aut majora, aut saltem figurâ magnitudineque sibi respondentia ostia penetrant, præsertim cum intestinorum musculis fibre (quæ usquè dum ab inclusa materiâ, tanquam ab opposito musculo laxentur, tense semper manent) à præterlabente chylo, unâ cum subditis membranis distenduntur. Hujus transmissionem diaphragmatis & abdominis musculorum alterna, sed jugis pulsatio, (quasi binæ manus) mirum in modum instat; valide urget fibrarum tam supra quàm paulò infra intestini explicationem posturam, eodem tempore facta contractio; eandem denique descendenti chylo moram injiciens membrane interioris intestinorum rugæ non parùm juvant ac promoveant. Intestini pars, quæ chyli impulsu, pondere expansa fuerat, ob incipientem præ nimia distensione continui solutionem, novos, ac forsân plures quàm antea, excipiens animalis spiritus (dum qui alias constringunt, interm avolant) se se quantum opus est, coarctat; ut quam invita complectitur materiem, in sibi subjectam partem detradat, hanc suo ordine posthac dilataturâ. Quæ verò alternis hîc intestinorum contractionibus & relaxationibus ob nimiam crassitudinem, aut disparem figuram lactearum radices non subierunt chyli partes, sensim deorsum pulsæ, vestæque per alvum tandem è corpore ejiciuntur.

ACIDUS is est humor, qui aut judice gustu talis deprehenditur, aculeatis, rigidis, ac scindentibus particulis satus est, aut qui (ut aiunt vulgò Chymici) fervet cum alkali mistus. Nullius autem saporis unquam fit particeps saliva, quandiu naturalem suam retinet constitutionem; est variis omnino hæc confect principis. Salis (à quo gustatus) parùm adeò in salivâ inest, implicatum quibusdam glutinosius partibus, tantâ aquæ copiâ dilutum, oppressum, ut lingue papillis motiones per nervos ad animæ solum usque traducendas, concitare minime valeat. Inspida hæc, si planè non esset, proprium semper, assumptorum nunquam movens guttum, nos exquisitori, ac diuturniori vitæ voluptate penitus orbat. Qui in vivi, sanique canis ventriculo reperitur humor, limpidus planè, paulullum glutinosus, insillius omnino, sive mîscetur cum acidis, sive cum alkalibus nullam partium suarum patitur agitationem aut perturbationem. At cu universale mensurum omnia intra sinum suum amicè, placatè admittit, Pancreatis & intestinorum proprii succi (qui hîdem ferè ac saliva & ventriculi humor, præditi sunt dotibus) bili admitti nullo modo ebulliunt: In secto namque vivi animalis à nonnullis diebus jejuni, duodeno intestino, utriusque horum cum bile permixtionem abque pugnâ heri aperè cernitur. Quandiu autem cuncti hi succi planè persistant sinceri, omnique acoris expertes, solis ambientium partium motu, calore adjuti, assumpta aptè, brevique concoquantur alimenta. Cum verò manifestè hîc idem acidus (sicut in fame caninâ, scorbutu lue venerè contingit) tunc demandatum opus, perpetram exequuntur; ut dolores, pravi ructus, inflammationes, roisiones, concreciones, &c. subsequentes aperè declarant. Ciborum coctam, si quicquam denum conferat bilis, in quantum acida, id minime præstat, cum amata hæc semper degustetur, ac addatur chymico igni objectâ, nihil, quod acidum sapiat, suppediet.

Ergo ab acido humore non fit alimentorum dissolutio.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Philippus Ignatius Save.

M. Petrus Johannes Burette.

M. Ludovicus de Vaux.

M. Petrus Marais.

M. Carolus Contugi.

M. Franciscus Vernage.

M. Edmundus Charrier.

M. Raphaël Mesurin.

M. Petrus Creslé.

Proponcbat Lutetia LUDOVICUS PIGUENOT DE DRAGUEVILLE, Valloniensis, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1691.